

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1691

15.06.2017

Høring - forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

Vi viser til brev 31. mars 2017 fra Kirkerådet.

Innledning

Departementet har merket seg forslaget til ny forskrift om Den norske kirkes medlemsregister. Medlemsregisteret har en viktig funksjon som et ledd i dagens ordning for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Registrering av kirkelige handlinger har en lang tradisjon, og kirkeloven har fortsatt et krav om registrering av slike opplysninger. Etter at Den norske kirke ble skilt ut som eget rettssubjekt fra 1. januar i år, gjelder fortsatt forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova. Disse hensynene bør reflekteres i en ny forskrift, som Kirkemøtet nå har fått kompetanse til å fastsette i medhold av kirkeloven. Våre merknader til det konkrete forslaget følger nedenfor:

Hjemmel og virkeområde

Kirkeloven gir hjemmel både for at Kirkemøtet kan gi nærmere regler om føringen av medlemsregisteret, og om at kirkebokopplysninger kan inntas i dette registeret, jf. kirkeloven §§ 3 nr. 10 annet punktum og 37 annet ledd. Forskriften skal inneholde en uttrykkelig henvisning til de bestemmelsene som gir hjemmel til å utferdige forskriften, og vi legger til grunn at forskriften skal fastsettes med hjemmel i de nevnte bestemmelsene i kirkeloven. Någjeldende forskrift 25. februar 2000 nr. 298 om Den norske kirkes medlemsregister er gitt med hjemmel i kirkeloven § 40 fjerde ledd (nå kirkeloven § 41 fjerde ledd), hvor forskriftskompetansen fortsatt er lagt til Kongen. Dette innebærer at departementet trolig bør sørge for oppheving av den gamle forskriften. I så fall kan forslaget til § 15 annet punktum hvor det foreslås at Kirkemøtet opphever den gamle forskriften utgå.

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 866

Avdeling
Avdeling for tro,
livssyn og kulturvern

Saksbehandler
Kristian Skjeldal
22 24 79 61

Til forslaget § 2 som angir virkeområde, vil vi foreslå at siste del av setningen får formuleringen "*..inn- og utmeldinger i Den norske kirke*". Dette vil språklig sett bli mest korrekt, slik vi ser det.

Formål

Et viktig formål med et sentralt medlemsregister for Den norske kirke er at medlemstallet skal kunne brukes som grunnlag for tilskuddsberegningen til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Dette innebærer at en god forvaltning av registeret er viktig, og det skal kunne brukes til å kontrollere eventuelle dobbeltmedlemskap ved tilskuddsutbetaling til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Dette er en kontroll som offentlige myndigheter foretar etter lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn. Vi foreslår at forslaget § 1 bokstav b får formuleringen "*...offentlige myndigheters kontroll etter lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn...*".

Et annet formål med forskriften er å legge til rette for registrering av kirkelige handlinger og inn- og utmeldinger. Etter kirkeloven § 37 "skal" det føres register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke samt over personer som melder seg inn i eller ut av Den norske kirke. Dette reflekteres ikke inn i forslaget til formålsbestemmelse, og det kunne med fordel også ha vært med et bokstavpunkt om dette.

Forholdet til arkivlova

Etter endringene i kirkeloven fra 1. januar i år er det blant annet fastslått at reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt gjelder for den virksomhet som drives av lovbestemte kirkelige organer, jf. kirkeloven § 38 første ledd første punktum. Dette innebærer at arkivlova også gjelder for Den norske kirkes medlemsregister, for kirkelige handlinger som registreres i tilknytning til dette, og for inn- og utmeldinger. Forslaget til forskrift § 11 om rette- og sletteplikt bør gjennomgås på bakgrunn av forholdet til denne loven. Dagens forskrift, som opprinnelig bare regulerte medlemsregisteret og ikke hadde med noe om kirkelige handlinger, har også en bestemmelse (§ 9) om sletting av opplysninger som ikke lenger har betydning, er uriktige eller ufullstendige. Hvis en person for eksempel skulle være feiloppført i medlemsregisteret, skal opplysningen rettes, jf. personopplysningsloven § 27 første ledd. Hvordan en retting skal foregå, er nærmere regulert i personopplysningsloven § 27. Opplysninger om at en person for eksempel har meldt seg ut av Den norske kirke, vil derimot være en opplysning som skal arkiveres, jf. personopplysningsloven § 28 første ledd annet punktum. Det samme må gjelde for bevaring av opplysninger om kirkelige handlinger – herunder navn på faddere. Sletting av slike opplysninger må i tilfelle følge fremgangsmåten som er fastsatt i personopplysningsloven § 28 fjerde ledd.

Begrepet kirkebokfører

Begrepet "kirkebokføreren" finnes fortsatt i kirkeloven, og innholdet i dette fremgår av kirkeloven og tjenesteordningen for menighetsprester. Som hovedregel er soknepresten kirkebokfører, og dette innebærer for det første et overordnet ansvar for kirkelige handlinger i

soknet og for inn- og utmeldinger. I tillegg innebærer det et ansvar for de fysiske kirkebøkene, som fortsatt finnes på kirkekontorene. Etter at den papirbaserte kirkebokføringen opphørte 31. desember 2012, vil det fortsatt kunne være behov for oppslag i de fysiske bøkene, utstede attester fra disse mv. Ansvaret omfatter også selve oppbevaringen av de fysiske bøkene samt avlevering til statsarkivet når siste innføring er 80 år gammel. Selv om det i praksis er kontoransatte som tar seg av håndteringen både av de fysiske kirkebøkene og føring av kirkebokopplysninger i det elektroniske registeret, er dagens forskrift med på å tydeliggjøre ansvarslinjene gjennom den formelle meldingsrutinen. Etter vårt syn kan det være grunn til å presisere og tydeliggjøre kirkebokførers ansvar heller enn å fjerne det.

Med hilsen

Torbjørn Backer Hjorthaug (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristian Skjeldal
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer